TRAVEL

Naar Shanghai met Stefan Scholten

Van 14 t/m 16 november is in Shanghai weer 100% Design. Ontwerper Stefan Scholten van Scholten & Baijings bezocht de beurs vorig jaar en doet verslag van een levendig Shanghai waarin alles in beweging is. En passant strooit hij met de leukste adressen uit deze Chinese metropool, die zich officieel de grootste stad ter wereld mag noemen.

PRODUCTIE & FOTOGRAFIE ANNE-SOPHIE MARKUS **TEKST** ERIK PAUL JAGER

OP BASIS VAN EEN FOTO LIET STEFAN SCHOLTEN DIT PORTRET VAN ZIJN PARTNER CAROLE BAIJINGS UITKNIPPEN OP DE YUYUAN-BAZAR.
LINKERPAGINA DE ONTWERPER OP DE BAZAR, WAAR VEEL SOUVENIRS WORDEN VERKOCHT.

UITZICHT VANAF HET OBSERVATIEDEK OP DE HONDERDSTE VERDIEPING VAN HET SHANGHAI WORLD FINANCIAL CENTER (OOK WEL DE FLESOPENER GENOEMD). OP DE 91STE VERDIEPING ZIT HET PARK HYATT HOTEL, EEN PRETTIGE PLEK OM EEN DRANKJE TE DRINKEN OF TE DINEREN.

STEFAN SCHOLTEN BEZOCHT EEN TENTOONSTELLING OVER MARIMEKKO IN HET MOCA, HET MUSEUM OF CONTEMPORARY ART SHANGHAI. OP DIT MOMENT IS ER ESPRIT DIOR TE ZIEN, OVER HET WERK VAN CHRISTIAN DIOR (T/M 10 NOVEMBER).

WOONWINKEL DESIGN REPUBLIC IS OPGERICHT DOOR LYNDON NERI EN ROSSANA HU, DIE SAMEN ONTWERPDUO NERI&HU VORMEN. ZE VERKOPEN DAARNAAST ONTWERPEN VAN MOOOI, HAY, VITRA EN TOM DIXON. IN DE ETALAGE DE BELL SIDETABLES VAN SEBASTIAN HERKNER VOOR CLASSICON.

Binnenkort wordt in Shanghai voor de zesde keer 100% Design gehouden, een van de belangrijkste internationale designbeurzen in het Verre Oosten. Stefan Scholten van ontwerpduo Scholten & Baijings doet in deze EH&I verslag van de vijfde editie en geeft zijn insider-adressen. De ontwerper, die samen met zijn partner Carole Baijings buitengewoon succesvol is met hun geraffineerde ontwerpen en dito kleurgevoel, werkt onder meer voor Pastoe, Karimoku New Standard en Mini. Het duo kan zich zo'n beetje huisontwerper noemen van het toonaangevende Deense label Hay. Inmiddels zijn ze ook doorgestoten tot de eredivisie in ontwerpland met exposities in vooraanstaande musea: in het Victoria and Albert Museum in Londen was onlangs The Dinner Party/True-to-life Design te zien en op dit moment schittert hun werk in The Art Institute of Chicago met de tentoonstelling Colour Installation (nog te zien tot 5 januari).

Wat was de reden vorig jaar om naar Shanghai te gaan? 'We waren bezig met een aantal projecten voor Hay, waaronder keramiek, glas en een tafel. Shanghai was de uitvalsbasis om te onderzoeken of deze producten in China geproduceerd konden worden. De uitnodiging naar Shanghai te reizen kwam overigens ook vanuit de Dutch Design Workspace, dat Nederlandse labels allerlei vormen van assistentie biedt. Ik ben er tien dagen geweest.'

Wat is eruit gekomen? 'Tot nu toe nog niets. Het was een oriëntatietripje, en dat was heel leerzaam. Aanvankelijk gingen we met een ontwerp naar een producent met de vraag of ze dit konden maken. Na de reis hebben we besloten het andersom aan te pakken. We kijken eerst wat een producent kan, pas daarna maken we het ontwerp. Kijk, in China zijn ze goed in één ding tegelijk maken. Een fabriek kan geweldig goed wit porselein maken, maar van gekleurd porselein totaal geen kaas hebben gegeten. Zoiets is kenmerkend voor China. Het gaat zelfs zo ver dat een houtbedrijf alleen maar tafel-bladen maakt – het onderstel komt van een ander houtbedrijf. Een product laten produceren in China houdt dus vaak een grote speurtocht in. Je moet veel kennis verzamelen over allerlei producenten.'

'Één ding tegelijk maken: daar zijn ze in China goed in'

Kun je in China nog steeds produceren tegen lage kosten? 'Ja, maar er zijn ook nadelen. Je hebt te maken met hoge transportkosten en geregeld is de communicatie erg lastig. Als ontwerper kun je veel minder invloed uitoefenen dan wanneer je iets om de hoek laat maken, de kans op fouten is daardoor vrij groot. Bij een plastic badeendje is dat nog niet zo erg, maar bij een meubel komt het ook op de details aan.'

Welke indruk maken de producenten? 'Bij de grootste glasproducent ter wereld zag ik hoe de glazen worden geblazen. De efficiëntie waarmee dat gebeurt is indrukwekkend. Iedereen heeft zijn eigen kleine taak in het proces, heel anders dan in Nederland, waar een glasblazer het hele proces doorloopt. In China doet één persoon de hele dag hetzelfde. Dat was schokkend en fascinerend tegelijk. Overigens hoorde ik dat de werknemers wel met enige regelmaat van taak wisselen om het geheel niet al te geestdodend te maken.'

U bezocht ook de beurs 100% Design. 'Daar werden issues aangesneden waar wij vrij weinig mee doen, zoals het milieu. Dat vond ik goed, maar ik wil dan ook dat het esthetisch verantwoord is. Dat zit niet in het DNA van de Chinezen: een nieuw product moet vooral een functie hebben. Steve Jobs zei ooit: 'Je moet aan een iPhone willen likken.' De nieuwe kleuren waarin de iPhone nu verkrijgbaar is zijn er om de »

SPIN CERAMICS VERKOOPT VAZEN, THEEPOTTEN, SERVIEZEN EN SIERADEN IN TRADITIONELE EN HEDENDAAGSE STIJLEN.

SHANGHAI DISNEY RESORT OPENT IN 2015 IN HET DISTRICT PUDONG.

DEZE SCHOENEN VAN TOKEN HU VOOR THE UTLAB ZIJN GEMAAKT VAN TYVEK, EEN WATERDICHTE PAPIERSOORT.

MORELESS IS EEN MEUBELLABEL MET EEN TRADITIONEEL CHINEES TINTJE.

IN HET CENTRAAL GELEGEN VOLKSPARK IS ZOWEL HET MOCA ALS HET SHANGHAI ART MUSEUM TE VINDEN. IN HET PARK WORDT SCHAAK GESPEELD EN TAI CHI BEOEFEND. RECHTS AAN DE VIJVER HET ARABISCHE RESTAURANT BARBAROSSA.

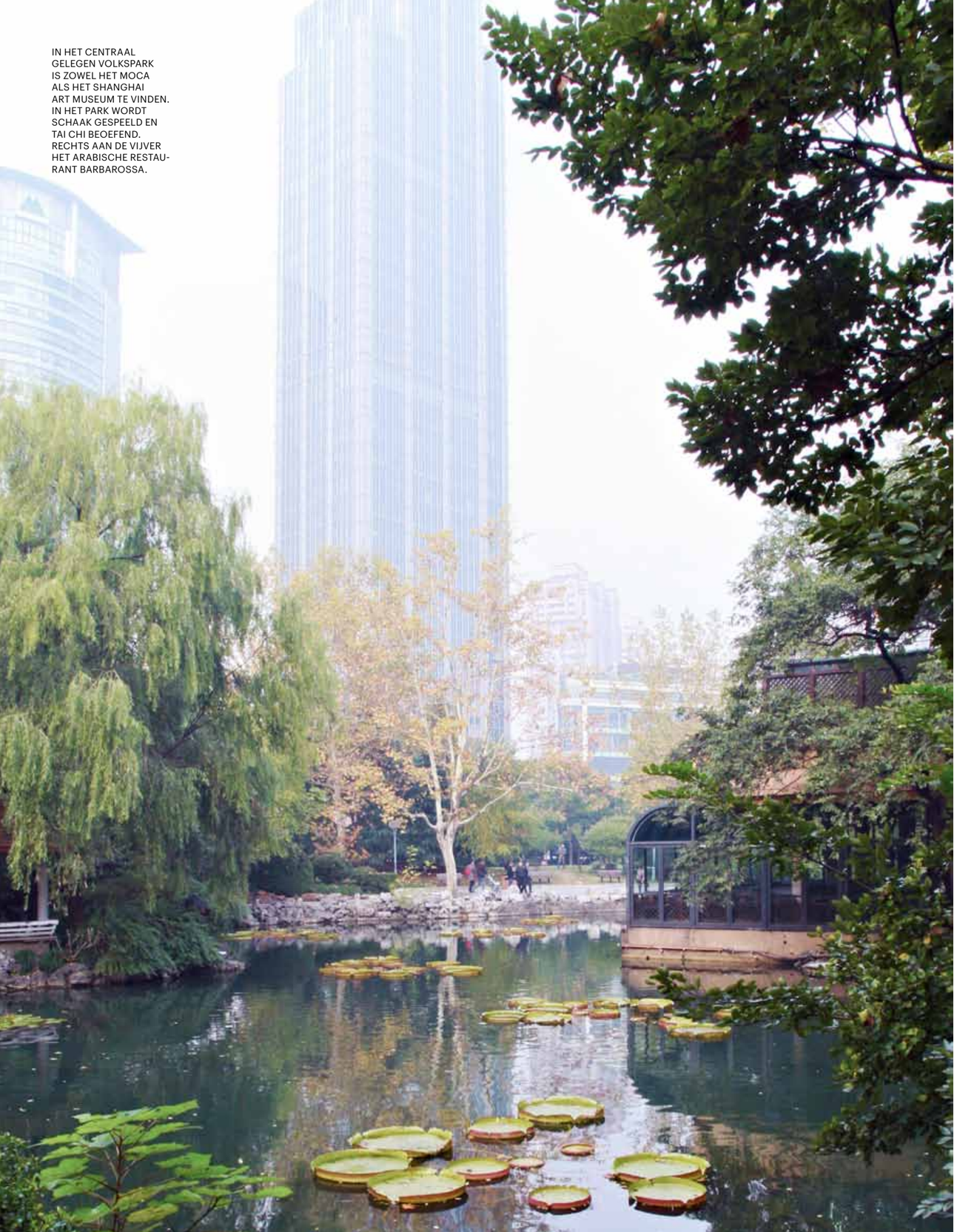

'Traditioneel Chinese en westerse cultuur komen hier samen'

VANWEGE DE FRANSE CONCESSIE IN DE NEGENTIENDE EEUW ZIJN IN SHANGHAI OVERAL CROISSANTS TE KOOP. DIT IS LA BRIOCHE, GEHEEL IN FRANSE STIJL INGERICHT. NAAST CROISSANTS EN BRIOCHES VINDT U HIER GOED STOKBROOD, LEKKERE KOFFIE EN MACARONS.

Chinezen tegemoet te komen. Voor hen moet alles immers exotisch zijn. Ik zeg niet dat het lelijk is, het is hun smaak. Het is net als in Japan: als je een week in Tokio bent ga je ook anders kijken, andere dingen mooi vinden. In China vind ik schoonheid in het ambachtelijk werk. Als ik weet hoe iets wordt gemaakt, krijg ik er meer waardering voor. Je denkt misschien eerst dat zo'n gouden draadje erg kitscherig is, maar als je hebt gezien hoe zo'n draad wordt gemaakt en verwerkt verandert dat je perceptie.'

Hebt u jong talent gespot op de beurs? 'Je ziet vooral bekende merken. Bij ons zie je op beurzen ook jonge designers, er zijn lezingen, workshops en zelfs compleet ingerichte huizen. In Shanghai is het gewoon stand na stand. Er was ook een stand met jonge ontwerpers, maar er was geen sprake van een selectie. Dat klinkt democratisch, maar het is vooral vermoeiend.

Ach, misschien zijn we in het Westen wel wat blasé, zo van: wij weten het allemaal wel. Wij zijn ook nog niet zo lang waar we nu zijn. Vitra bijvoorbeeld is er pas sinds de jaren tachtig. Op dit moment is er in China een hele generatie die weet dat het anders moet. Het zijn net sponzen, ze nemen alles op. Het viel me op dat alle teksten op de stands uitgebreid werden gelezen. Dat heb ik in Europa nooit gezien.'

Hoe zou u Shanghai omschrijven? 'Als een heel levendige stad. Er zijn mooie traditionele wijken, maar ook hypermoderne: de contrasten zijn groot. De snelheid waarmee alles zich ontwikkelt is enorm. Even voorbij een nieuw winkelcentrum kun je ineens in een verlaten gebiedje staan, vol vervallen panden. Ik vind die afwisseling prachtig. Shanghai is qua onroerend goed een dure stad, maar gelukkig is er die leegstand waar creativiteit de kans krijgt zich te ontwikkelen. Shanghai is ook een erg internationale stad. Door de Franse concessie in de negentiende eeuw wonen er vrij veel Fransen. Je kunt daardoor overal croissants kopen. Aan de andere kant merk je goed dat je in een communistisch land bent. Als je een woord als 'protest' of 'local government' schrijft ligt ineens je e-mail eruit. Shanghai heeft ook iets romantisch. Het is niet zo modern als Tokio, waar we ook geregeld komen. Je ziet nauwelijks reclames langs de weg, alleen op de Bund, de beroemdste straat van de stad, is veel lichtreclame. Daar vind je restaurants en veel toeristen.'

'Shanghai betekent ook party hardy en veel drank'

Wat vond u minder geslaagd aan de stad? 'De skyline is eigenlijk best lelijk. Indrukwekkend, maar lelijk. Die nieuwe torens zijn geen mooie gebouwen en ik weet ook niet of er wel een stedenbouwkundig plan achter zit. De Bund is ook niet de moeite waard, dat is een kermisattractie. De mooiste gebouwen zijn de communistische. Ze hebben iets Russisch, met ornamenten.'

Wat was voor u het hoogtepunt? 'Design Republic vond ik geweldig: een mooi oud gebouw met een houten vloer, gecombineerd met nieuw design. En de stad voelt heel veilig aan: je kunt er rustig de hele stad door wandelen. Het is geen stad waarin je, als je per ongeluk de verkeerde afslag neemt, in een levensgevaarlijke situatie terecht kunt komen, zoals in de Verenigde Staten. Shanghai is minder westers dan Hongkong, er is een bijzondere mix van traditioneel Chinese en nieuwe cultuur. Twee stromingen ontmoeten elkaar hier, ook letterlijk: het zoete rivierwater en het zoute zeewater komen in Shanghai samen. Het is bovendien fascinerend om te zien hoe zaken hier gedoogd worden. Want Shanghai betekent ook party hardy en veel drank. Ik was een avond in Club M1NT, heel decadent. Er staat een twintig meter lang bassin waarin haaien rondzwemmen. En dat met snoeiharde muziek.'»

100% Design Shanghai, 14 t/m 16 november, www.100percentdesign.com.cn

AAN DE VOET VAN EEN 33-VERDIEPINGEN TELLEND ATRIUM LIGT DE PATIO LOUNGE VAN HET GRAND HYATT HOTEL.

IN EEN GERENOVEERDE OUDE FABRIEK BEVINDT ZICH HET TWEE JAAR GELEDEN GEOPENDE GLASMUSEUM.

M50 IS EEN GEBIED VOL HEDENDAAGSE KUNST. IN HET VOORMALIGE INDUSTRIEGEBIED ZIJN MEER DAN 120 STUDIO'S EN GALERIES TE VINDEN.

DONG LIANG IS EEN VAN DE BEKENDSTE CONCEPTSTORES VAN CHINA EN EEN GEWILD VERKOOPKANAAL VOOR JONGE ONTWERPERS.

DE BEKENDSTE TEMPEL VAN SHANGHAI IS JING'AN OF WEST NAN JING ROAD: IN 247 V.CHR. GEBOUWD EN IN 1216 NAAR HIER VERPLAATST. CHINA'S GROOTSTE BOEDDHABEELD VAN JADE STAAT ER, HET WEEGT 11.000 KILO.

HET VOORMALIGE HOOFDKWARTIER VAN DE JAPANSE LEGERTOP AAN DE OEVERS VAN DE RIVIER DE HUANGPU WERD DOOR ONTWERP-DUO NERI&HU OMGETOVERD TOT SUPERHIP DESIGNHOTEL THE WATERHOUSE.

'Even voorbij een gloednieuw winkelcentrum sta je opeens in een verlaten gebiedje'

HET ROCKBUND ART MUSEUM (RAM) IS RESOLUUT HEDENDAAGS. ER IS GEEN VASTE COLLECTIE, DE BEKENDSTE KUNSTENAARS VAN CHINA EXPOSEREN ER. DEZE VISSEN VAN METAAL EN GLASVEZEL ZIJN VAN HUANG YONG PIN.

TRAVEL
Stefan Scholtens Shanghai-adressen

Park Hyatt Hotel
Op de 91ste verdieping van het Shanghai World Financial Center bevindt zich het Park Hyatt. De Patio Lounge in de nabijgelegen Jin Mao-toren hoort bij het Grand Hyatt.
Park Hyatt, 100 Century Avenue, www.shanghai.park.hyatt.com
Grand Hyatt, 88 Century Avenue, www.shanghai.grand.hyatt.com

MOCA
De oude kassen van het Volkspark werden in 2005 door Atelier Liu Yuyang Architects stevig onder handen genomen om het MOCA te creëren, het Museum Of Contemporary Art. Chinese kunstenaars en grote internationale creatieven exposeren hier.
Museum of Contemporary Art, 231 Nanjing West Road, www.mocashanghai.org

Design Republic
Design Republic van Neri&Hu is zo succesvol dat er in Shanghai inmiddels drie winkels van zijn. Hip en vol mooie merken als Moooi, Hay, Vitra en Tom Dixon, gecombineerd met eigen design in modern Chinese stijl.
Design Republic, 511 Jiang-Ning Road, www.thedesignrepublic.com

La Brioche
In Shanghai zijn genoeg invloeden te vinden uit de tijd van de Franse concessie, die duurde van 1849 tot 1946. Op het hoogtepunt woonden hier 250.000 Fransen. Boulangerie La Brioche is in Franse stijl ingericht.
La Brioche, Unit. 102, No. 35, Sinan Mansions, Lane 523, Fuxing Road (M), Huangpu, (+86) 21 6418 0343

Spin Ceramics
Spin Ceramics is een spin-off van Jeremy Kuo's restaurant Shintori. De serviezen die Kuo ontwierp voor zijn restaurant laat hij maken in Jingdezhen, China's porseleinhoofdstad.
Spin Ceramics, 360 Kangding Lu, Jingan, (+86) 21 6279 2545

Shanghai Disney
Het eerste Disney-park in China (afgezien van dat in Hongkong) opent in 2015. Wie dan door de Mickey Mouse-plantenmuur loopt, komt uit bij een zonnewijzer van de Franse architect Jean-Marie Charpentier die Oriental Light werd gedoopt.
Shanghai Disney, Century Square, en.shanghaidisneyresort.com.cn

MoreLess
De ontwerpen van het Chinese meubellabel MoreLess zijn minimalistisch, maar hebben wel een traditioneel Chinees esprit.
Room 106, 1F, No.17 Building 50 Moganshan Road, www.more-less.cn

M50
50 Moganshan Road, of M50, is een industrieel gebied met meer dan 120 studio's van kunstenaars, galeries, workshops en showrooms.
M50 Art Disctrict, 50 Moganshan Road

Volkspark
Het centraal gelegen Volkspark – of People's Park – is een weldadige oase midden in de stad waaraan ook het MOCA en Shanghai Art Museum liggen. In het weekend is hier een huwelijksmarkt waar ouders een geschikte partner zoeken voor hun ongehuwde kinderen. Aan de vijver ligt een goed Arabisch restaurant:
Lounge Barbarossa, Peoples Park, 231 Nanjing Xi Lu, vlak bij Huangpi Nan Lu, www.barbarossa.com

Museum of Glass
In een gerenoveerde fabriek ligt dit nieuwe glasmuseum. Het toont naast de geschiedenis van glas kunst van internationale kunstenaars.
Shanghai Museum Of Glass, Building 8, 685 Changjiang Xi Road, en.shmog.org

Dong Liang
Een van de bekendste conceptstores van China is Dong Liang, in 2009 opgericht om een platform te bieden aan Chinese ontwerpers.
Dong Liang, No 184, Fumin Road, Jing'an Disctrict, (+86) 21 346 969 26

The Waterhouse
Het vervallen Japanse legerhoofdkwartier uit de jaren dertig werd door Neri&Hu (zie ook Design Republic) omgebouwd tot hip designhotel. Het hotel heeft 19 kamers en een dakterras met uitzicht over de rivier de Huanpu. Ingericht met een mix van Vitra, Moooi, Tom Dixon, Magis, vintage en designs van Neri&Hu.
The Waterhouse, The Cool Docks, 1-3 Maojiayuan Lu, South Bund, www.waterhouseshanghai.com

Rockbund Art Museum
Het Rockbund Art Museum is een internationaal platform ter promotie van hedendaagse kunst. Het is gevestigd in een art-decogebouw uit 1932, ontworpen door de Britse architect George L. Wilson. In 2007 heeft David Chipperfield het gerenoveerd. Het museum heeft geen vaste collectie, maar host indrukwekkende shows van Chinese kunstenaars.
Rockbund Art Museum, 20 Huqiu Lu, Bund, www.rockbundartmuseum.org

Shanghai Expression
Een winkel gevestigd onder de burelen van The Shanghai Times, vol originele souvenirs van locale ontwerpers. Denk aan iPhone-hoesjes, sokken, speelgoed van blik, notitieboekjes, boeken en sieraden.
Shanghai Expression, 1F, No. 1829, Beijing Rd. (W), shg.ishenbao.com

Table No. 1
Restaurant op de begane grond van The Waterhouse, met Europese keuken. De sociale interactie wordt gestimuleerd doordat gerechten op typisch Chinese wijze – op een draaibare tafel – worden geserveerd. Een project van chef-kok Jason Atherton (bekend van Gordon Ramsay).
Table No. 1 Restaurant, The Waterhouse Hotel, The Cool Docks, 1/F, 1-3 Maojiayuan Lu,www.tableno-1.com

M1NT
Hypermoderne, luxueuze nachtclub waar de champagneflessen (in crisisvrij China) u om de oren vliegen.
M1NT Tower 318 Fuzhou Road, www.m1ntglobal.com/club-shanghai

Smart Shanghai
De ideale site voor wie Shanghai bezoekt. Alle evenementen zijn erop te vinden, plus interessante winkels en restaurants.
www.smartshanghai.com

IN DE WINKEL SHANGHAI EXPRESSION ZIJN SOUVENIRS VAN LOKALE ONTWERPERS VERKRIJGBAAR.

V.L.N.R.: SHANGHAI WORLD FINANCIAL CENTER (DE FLESOPENER), JIN MAO-TOREN EN SHANGHAI TOREN.

NANJING ROAD IS MET ZIJN ZES KILOMETER LENGTE EEN VAN DE LANGSTE WINKELSTRATEN TER WERELD.

STEFAN SCHOLTEN BEKIJKT PROEVEN VAN ZIJN NIEUWE GLAZENCOLLECTIE COLOUR GLASS VOOR HAY.

RESTAURANT TABLE 1 LIGT OP DE BEGANE GROND VAN BOETIEKHOTEL THE WATERHOUSE. HET IS HET EERSTE PROJECT VAN DE LONDENSE KOK JASON ATHERTON NA ZIJN NEGENJARIGE SAMENWERKING MET GORDON RAMSAY.